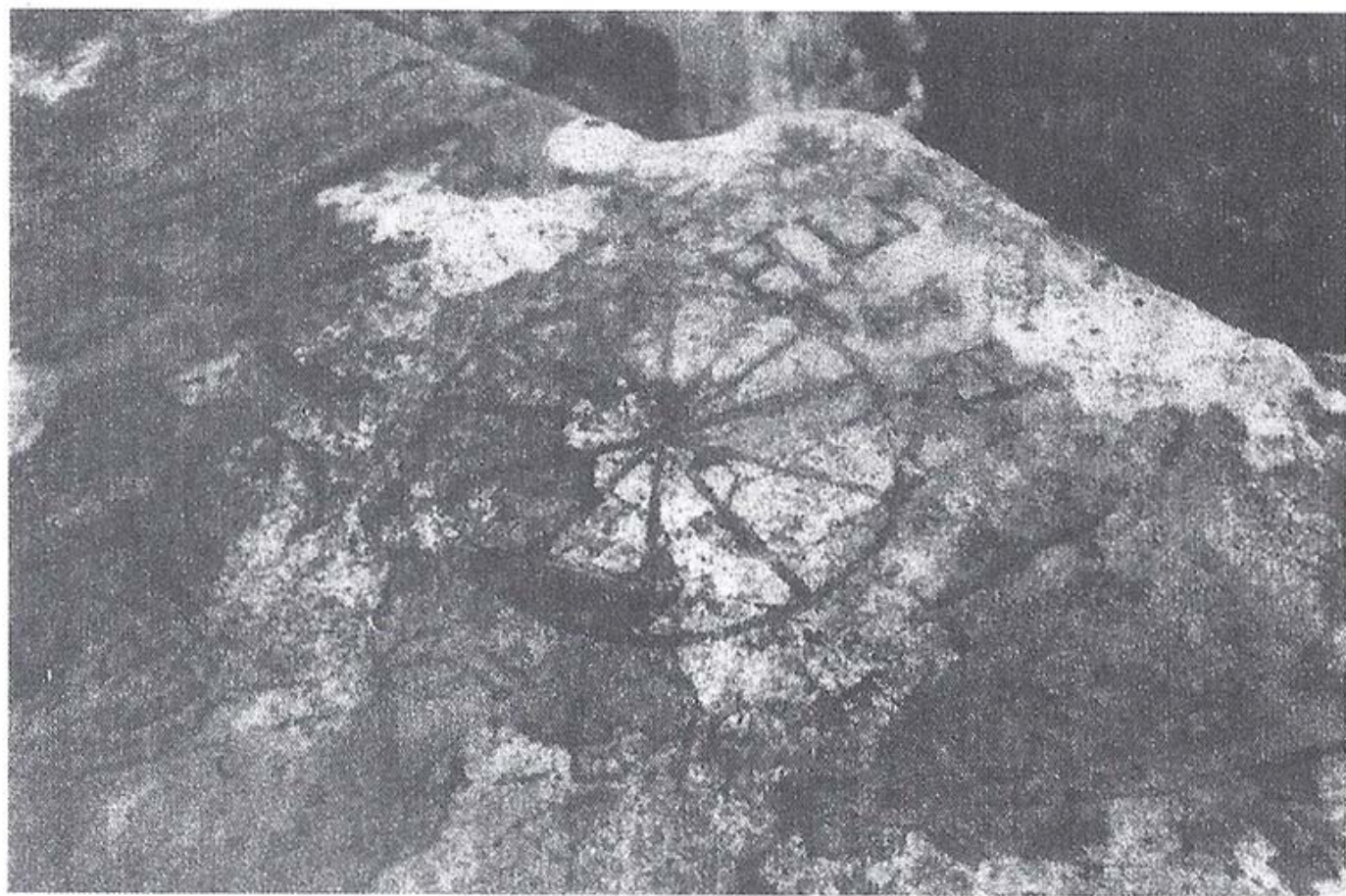

Runer i stein på Volhaugen

Etter John Røflo

Det var en fin og god julidag. Et lite lag på elleve personer fra Røra og Verdal var samlet for gå til Ydsesetra i Volhaugen og se etter en minnestein med mange navn og årstall. Mor til underskrevne hadde i sine unge dager vært setertaus der i flere sommere og hadde mye å fortelle om seterdrifta og livet på seteren. Blant annet fortalte hun om en stor, flat stein der alle brødrene hennes hadde meislet inn sitt navn og årstall for det året de hadde vært gjetergutter på setra i tidsrommet 1861-1904. Flere ganger var det gjort forsøk på å finne steinen, men uten resultat. Det hadde spurtes til folk som visste om han, og i dag var Kalle Lysklett fra Verdal med som kjentmann og veiviser, og da gikk det greit å finne frem til steinen. Men hvem kunne ha tenkt seg å lete etter en slik stein i ei bergur rundt 600 meter aust for setervollen? Attpåtil var den helt dekket av en tykk fell av mose og lyng.

Utsnitt av steinen med soluret.

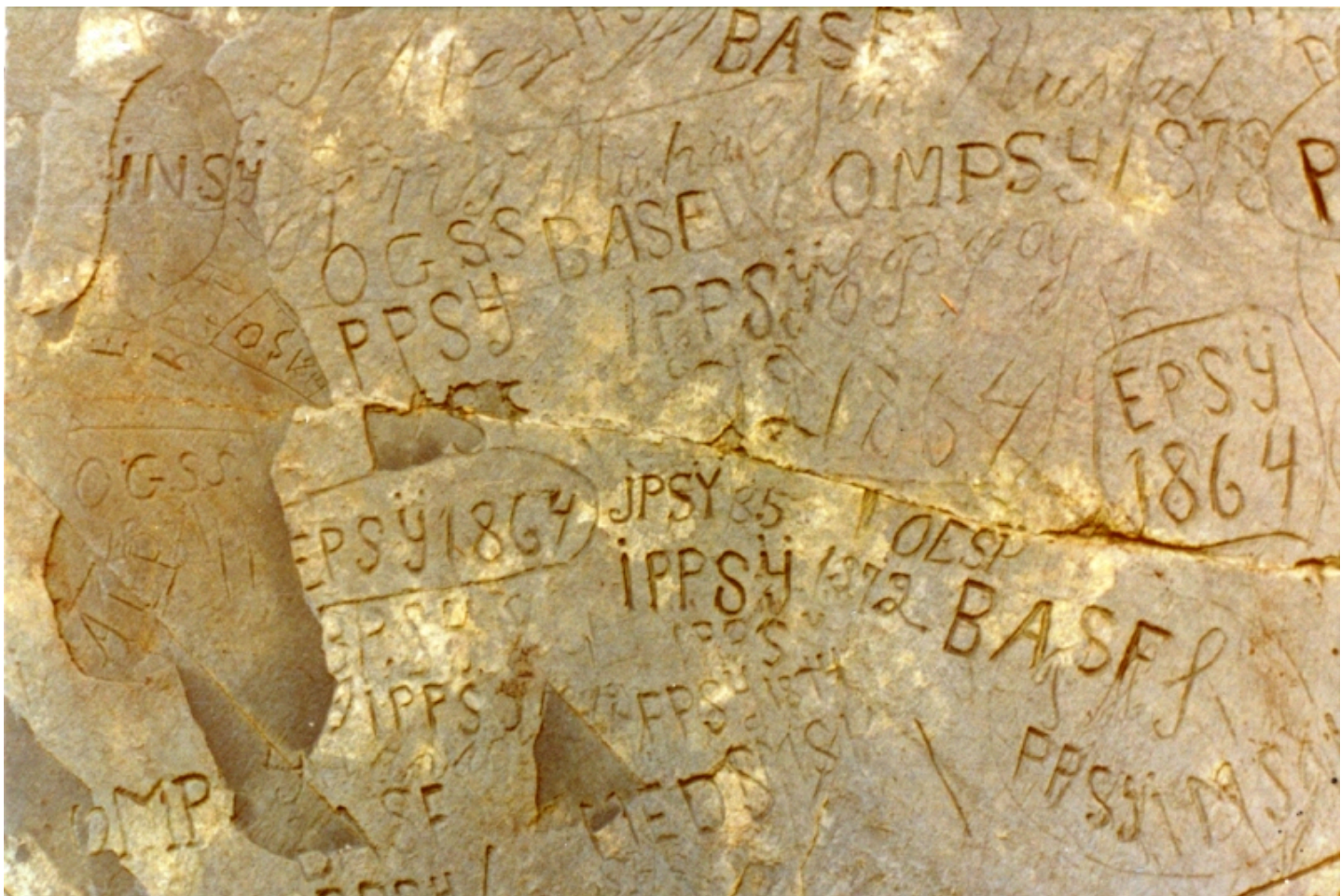
Etter hvert som denne fellen ble rullet av, kom den store steinen med de mange årstall, navn og et solur fram i dagen. Hele flatsiden som er rundt to kvadratmeter, er fullsatt av bokstaver og årstall, pent og regelmessig skåret eller meislet inn i den noe lause steinen. Det er ikke vanskelig å se at alle guttene av forrige generasjon på gården Ydse østre i Verdal, har satt sine initialer i steinen og årstallet for den sommeren de gjette der. Andre navn og årstall på steinen kan tilhøre gjetergutter som har vært leiet.

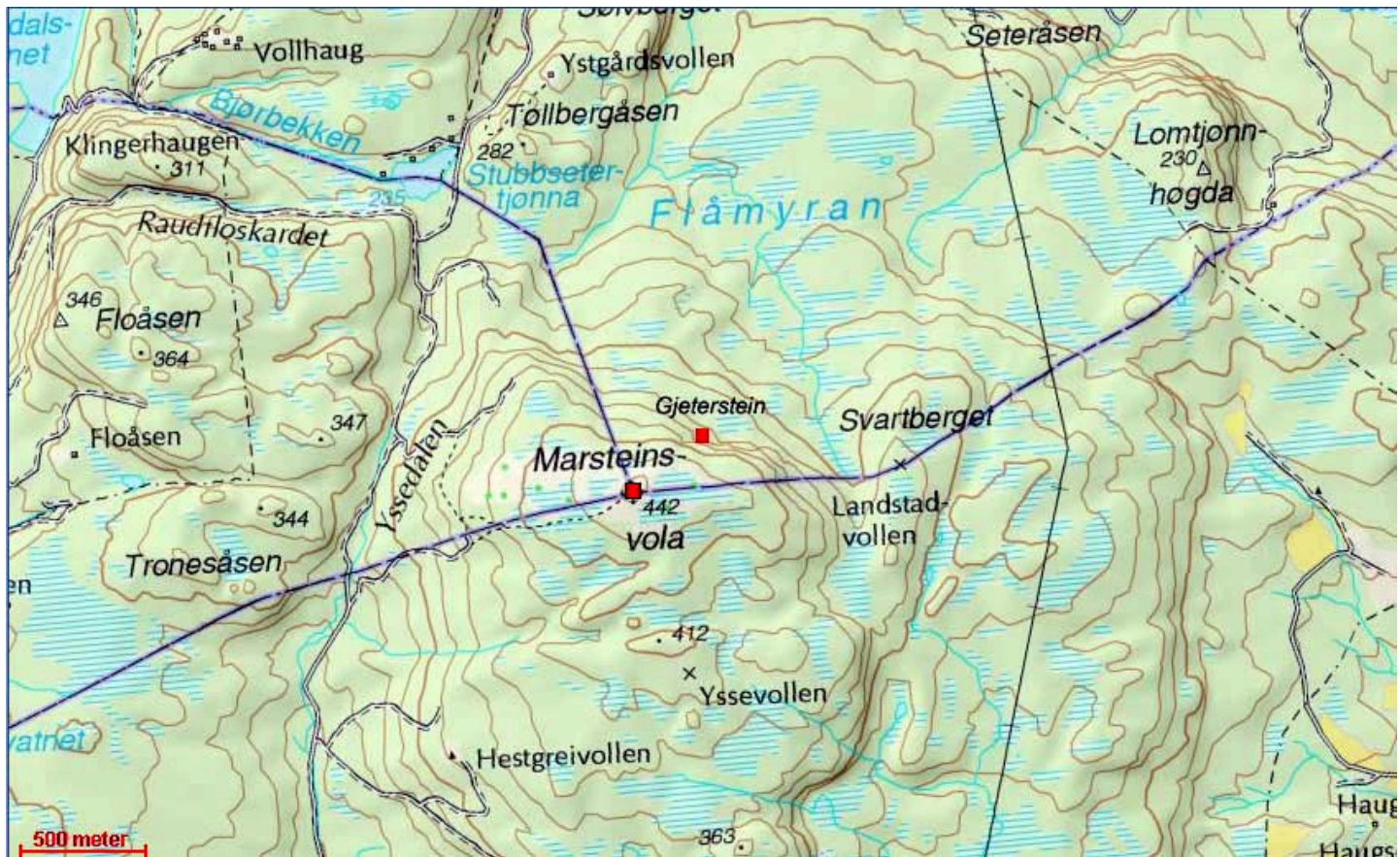
Gjetergutten var en viktig person i seterdriften. Han måtte være snar i vendingen og gikk for det meste under navnet «Strekjen». Kanskje ble han nevnt slik fordi han var tenåring og full av guttestreker. Han hadde alltid kniv og slire på seg, og skar og skrev figurer og navnet sitt over alt hvor han kunne komme til på tre og tømmerveggen i seterbua. Han gav på den måten en symbolsk åpenbaring av det skjulte mennesket, slik som vi også møter det i tradisjon og folketro om hulder og troll i seterfjellet. Men gjeterlivet var også karakterskapende til plikt og ansvarskjensle for sitt yrke, ikke bare for seterdriften, men også i videre forstand, og da først og fremst for gården og gårdsamfunnet. Seterdrifta var sett på som en del av næringsgrunnlaget på gården. Og det er denne solidariske pliktkjensle og ansvarskjensle, som står sterkest frem fra de mange navna på denne minnesteinen i seterfjellet.

I dag er det slutt på seterdrifta i Volhaugen. Ingen bjeller klinger innover åsen, og ingen gjetergutter spiller på bukkehorn og laler gjetersanger til hverandre, for så å møtes og akkedere om knivbytte. Ingen kommer fra bygda for å hente sin andel av "budrotten" og for å holde seterhelg i fjellet. Gamle stier gror igjen. Det er stilt, så stilt der oppe. Det er som mor sa når hun fortalte om denne steinen: Det er som jeg står på kirkegården og leser navnene til alle brødrene mine.

Gjetersang:

Å lale Petter å lale mæ – å heite du Petter, så svare du mæ, fer æ lale åt dæ på den langande lei.

Fra referansesystem: 32 EU89-UTM Sone 32		
Til referansesystem: 84 EU89-Geografisk		
 Nord	 Øst	 Høyde
Meter	Meter	Meter
7084200	624342	0
<button>Transformér</button>		
Resultat i grd/min/sek		
63	51	46.36766
Resultat i grd/min/sek		
11	31	48.94385
Resultat i meter		
0.000		